

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020

Axa prioritară 6 Educație și competențe

Obiectiv specific: OS.6.7, 6.9, 6.10

Titlul proiectului: DINAMIC - optimizarea ofertelor de studii din învățământ terțiar universitar și nonuniversitar tehnic în sprijinul angajabilității persoanelor defavorizate

Contract POCU/320/6/21/122773

Activitatea: A.4. Dezvoltarea și pilotarea furnizării de cursuri complementare inovative, cu o componentă aplicativă, adresate studenților din ciclul de studii de licență/master, cu scopul creșterii angajabilității absolvenților

Subactivitatea: A.4.2. Proiectarea și actualizarea unui curriculum complementar inovativ (6 cursuri complementare) adresat studenților din ciclul de studii de licență/master

PUBLIC SPEAKING

Modul nr.1

Octombrie 2020

RĂVAȘ Oana
Expert educație - conținut cursuri complementare
Universitatea din Petroșani (S)

Analiza discursului

Termenul “discurs” se referă mai mult la problematica vastă a unui câmp de cercetare decât la un anumit mod de înțelegere a limbajului. Faptul că termenul presupune relația limbajului cu parametri ai realității nonlingvistice face ca “discursul” să fie un domeniu al cercetării interdisciplinare.

În acest caz, termenul “discurs” nu are plural, el desemnează un domeniu generic.

Discursul poate fi definit ca *ansamblu de enunțuri ale unui emițător, care se referă la un subiect unic (topic, în terminologia anglo-saxonă).*

Din **perspectivă pragmatică**, discursul reprezintă “o enunțare ce presupune un locutor și un auditor, precum și intenția locutorului de a-l influența pe celălalt” (Benveniste).

Alte interpretări ale discursului vizează echivalența sa cu:

a) *un text*, în cadrul căruia perspectiva comunicațională și cea tematică coincid în general (de exemplu, în cazul comunicării scrise);

b) *un ansamblu de texte*, care ilustrează interacțiunea dintre două sau mai multe discursuri centrate în jurul unei singure teme; în cazul conversației, fiecare discurs este alcătuit din mai multe texte (fiecare replică este o unitate comunicațională, deci un text în sine).

Analiza conceptelor fundamentale este utilă pentru definirea negativă a termenului *discurs* (prin delimitări ale sale față de acestea). Astfel, termenul “discurs” intră într-o serie de opoziții în care ia valori semantice precise. Le vom trata în continuare.

ANALIZA DISCURSULUI PUBLIC

1.1.1.1. *Opoziția discurs/frază*

Fraza reprezintă un “enunț în structura căruia se cuprind cel puțin două propoziții” având caracteristica autonomiei sintactice și de comunicare.

Discursul reprezintă o unitate lingvistică constituită dintr-o succesiune de fraze. Din perspectiva acestei definiții, studiul discursului va fi numit de Harris (1952) “analiza discursului”, în timp ce alți cercetători consideră mai potrivită sintagma “gramatica discursului”.

Acestei ramuri de cercetare a discursului și a obiectului său de studiu îi sunt atribuite astăzi conceptele **lingvistică textuală - text**.

1.1.1.2. *Opoziția discurs/enunț*

Dincolo de caracterul său de unitate lingvistică (adică de “enunț”), discursul reprezintă o unitate de comunicare legată de condiții de generare strict determinate (cu alte cuvinte, reprezentând un gen determinat de discurs; de exemplu, discursul *mediatic*, discursul *romanesc*, discursul *publicitar*, discursul *știrilor* etc.). Din această perspectivă, termenii “discurs” și “enunț” au sensuri diferite: *enunț* acoperă sfera conceptuală a “textului ca structurare în cadrul limbii”, în timp ce *discurs* va desemna “studiul lingvistic al condițiilor de producere a acestui text”

1.1.1.3. *Opoziția discurs/limbă*

Limba definită ca sistem de valori virtuale se opune discursului, adică folosirii limbii într-un context specific, care poate restrânge aceste valori, sau poate genera, la fel de bine, noi valori.

Această distincție este relevantă, în special, pentru domeniul lexicului. Astfel, neologia lexicală aparține domeniului discursului.

Pe de altă parte, limba definită ca sistem folosit de membrii unei comunități lingvistice se opune discursului, considerat ca folosire a unei secvențe a acestui sistem. Această utilizare secvențială a sistemului se poate referi la aspecte diverse, cum ar fi *plasarea într-un anumit câmp discursiv*: discurs comunist, discurs ecologist, discurs suprarrealist, discurs postmodernist, discurs socialist.

M. Foucault (1969:153) face următoarea precizare: "Se numește discurs un ansamblu de enunțuri care aparțin aceluiași mod de formare discursivă". Așadar, condițiile definerii ar fi: *apartenența la o tipologie discursivă* (discurs jurnalistic/publicistic, discurs pedagogic, discurs românesc, discurs administrativ, discurs juridic etc.);

ANALIZA DISCURSULUI PUBLIC

Apartenența la o categorie specifică de locutori (discursul medicilor, discursul sociologilor, discursul mecanicilor etc.); *privilegierea unei funcții a limbajului* (discurs polemic, discurs prescriptiv etc.).

1. 1.1.4. Opoziția discurs/text

Discursul este privit adesea ca un ansamblu format dintr-un *text* și *contextul* său (vom reveni).

CONCLUZII

“Conceptul de *discurs* trimite deci la o entitate mai largă, aceea de formațiune discursivă active în text, entitate care nu poate fi înțeleasă decât ținându-se cont de parametri de natură socială”

Discursul ar fi un “...sistem de operațiuni subiacente, aplicate conținutului și contextului, în cadrul unei formațiuni discursive determinate și conducând la un ansamblu organizat de unități lingvistice care constituie un text; la acest nivel, orientat cu necesitate spre exterior, vorbim despre discurs”

Limbajul este în primul rând și înainte de toate o *activitate discursivă*, legată strâns de activitatea umană pentru care constituie în același timp reflexul și instrumentul principal.

În mod fundamental diverse, prin istoria lor, prin inserția lor socială și prin instrumentele pe care le folosesc, activitățile umane definesc și delimitează contexte diferite, la care se articulează discursuri sau texte. Categoriilor de contexte le corespund tipuri de texte (sau genuri de discurs), care se caracterizează printr-o organizare specifică de unități lingvistice.

Relațiile de interdependență dintre domeniul textual și domeniul contextual trebuie să fie analizate în termeni de operații de limbaj, acestea din urmă constituind – de drept- un subansamblu de operații psihologice construite de Umanitate ” J.-P. Bronckart *et al.* (1985:8).

Activitatea de limbaj este “o superactivitate motivată de nevoile de comunicare-reprezentare și articulată la alte forme de activitate (non verbală) în care își au originea aceste motive.”

Activitatea de limbaj se desfășoară în zone de cooperare socială determinate (“loc social”) și ia forma de acțiuni de limbaj, adică de ansambluri de conduite verbale orientate spre scopuri comunicative determinate/specifice.

Fiecare acțiune de limbaj se realizează sub forma unuia sau mai multor discursuri definite prin modul lor de ancorare socio-enunțiativ

Astfel, aceeași acțiune definită prin scopul său poate să se traducă în formațiuni discursive diferite: ele constituie produsul socio-istoric-cultural al unui grup dar constituie și obiecte verbal concrete, adică texte.

